

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

НАУКОВИЙ ВІСНИК
УЖГОРОДСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ISSN 2524-0609

Серія

ПЕДАГОГІКА

СОЦІАЛЬНА РОБОТА

Збірник наукових праць

Випуск 1(40)

Ужгород – 2017

ISSN 2524-0609

УДК 371; 378; 364

Науковий вісник Ужгородського університету.

Серія: «Педагогіка. Соціальна робота». – 2017. – Випуск 1 (40)

Редакційна колегія

Головний редактор:

Козубовська І.В. доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки та педагогіки вищої школи, ДВНЗ «УжНУ»

Заступник головного редактора:

Бартош О.П. кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціології і соціальної роботи, ДВНЗ «УжНУ»

Відповідальний за випуск:

Опачко М.В. кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки, ДВНЗ «УжНУ»

Члени редколегії:

Козловська І.М. доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки, ДВНЗ «УжНУ»

Староста В.І. доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки, ДВНЗ «УжНУ»

Шандор Ф.Ф. доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри соціології і соціальної роботи, ДВНЗ «УжНУ»

Букач М.М. доктор педагогічних наук, професор, Миколаївський національний університет ім.В.О.Сухомлинського

Мешко Г.М. доктор педагогічних наук, професор, Тернопільський національний педагогічний університет ім.В.Гнатюка

Поліщук В.А. доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи, Тернопільський національний педагогічний університет ім.В.Гнатюка

Товканець Г.В. доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки й методики дошкільної та початкової освіти, Мукачівський державний університет

Кіш Янош, доктор психології, професор, Дебреценський університет, Угорщина

Норман Джудіт, доктор соціальної роботи, професор, Університет Брігам Янг, США

Рецензенти:

Кондрацька Л.А. доктор педагогічних наук, професор

Остапеч Ю.О. доктор політичних наук, професор

Адреса редакції:

88017, м.Ужгород, вул.Університетська, 14, факультет суспільних наук, кімн.218,

тел.: +38 (0312) 64-03-14, e-mail: f-susp@uzhnu.edu.ua

Офіційний сайт збірника: <http://libuzhnu.brinkster.net/cat4.aspx?seria=6>

Засновник і видавець збірника наукових праць – Ужгородський національний університет.

Адреса: 88000, м.Ужгород, вул.Підгірна, 46.

Збірник наукових праць видається з березня 1998 р., виходить двічі на рік.

Свідоцтво про державну реєстрацію серія КВ № 7972 від 9 жовтня 2003 р.

Збірник наукових праць перереєстровано як друковане періодичне видання, включене до переліку наукових фахових видань України, галузі науки – педагогічні, що затверджений Наказом МОН України від 09.03.2016 р. № 241 (додаток 9, позиція 78).

Рекомендовано до друку Вченою Радою ДВНЗ «Ужгородський національний університет», протокол № від травня 2017 року

**MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
STATE HIGHER EDUCATIONAL ESTABLISHMENT
«UZHHOROD NATIONAL UNIVERSITY»**

**SCIENTIFIC HERALD OF
UZHHOROD UNIVERSITY**

ISSN 2524-0609

Series

PEDAGOGY

SOCIAL WORK

Collection of Scientific Works

Issue 1 (40)

Uzhhorod – 2017

ISSN 2524-0609
УДК 371; 378; 364

Scientific Herald of Uzhhorod University.
Series: «Pedagogy. Social Work». – 2017. – Issue 1 (40)

Editorial Board

Editor-in-Chief:

Kozubovska Iryna. Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of Department of Pedagogy and Pedagogy of Higher School, Uzhhorod National University

Deputy of Editor-in-Chief:

Bartosh Olena. Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of Sociology and Social Work Department, Uzhhorod National University

Editor of the issue:

Opachko Magdalyna. Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of Pedagogy Department, Uzhhorod National University

Members of Editorial Board

Kozlovska Iryna. Doctor of Pedagogical Sciences, Professor of Pedagogy Department, Uzhhorod National University
Starosta Volodymyr. Doctor of Pedagogical Sciences, Professor of Pedagogy Department, Uzhhorod National University

Shandor Fedir. Doctor of Philosophical Sciences, Professor, Head of Sociology and Social Work Department, Uzhhorod National University

Bukach Mykola. Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Mykolaiv National University named after V.Sukhomlynsky

Meshko G.M. Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Ternopil National Pedagogical University named after Volodymyr Gnatyuk

Polischuk Vira. Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of Social Pedagogics and Social Work Department, Ternopil National Pedagogical University named after Volodymyr Gnatyuk

Tovkanets Ganna. Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of Department of Pedagogy and Methodology of Pre-school and Primary Education, Mukachevo State University

Kiss Janos. Doctor of Psychology, Professor, University of Debrecen, Hungary

Norman Judith. Doctor of Social Work, Professor, Brigham Young University, the USA

Reviewers:

Kondratska L.A. Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ostapiec Yu.O. Doctor of Political Sciences, Professor

Editorial address:

88017, Uzhhorod, Universitetska str., 14, Faculty of Social Sciences, room 218,
tel.: +38 (0312) 64-03-14, e-mail: f-susp@uzhnu.edu.ua

Official website: <http://libuzhnu.brinkster.net/cat4.aspx?seria=6>

Founder and publisher of collection of scientific articles – Uzhhorod National University.
Address: 88000, Uzhhorod, Pidhirna str., 46.

The series of scientific articles has been published since March 1998, is published twice a year.
State registration certificate series KV № 7972 dated by October 9, 2003

Collection of scientific articles is re-registered as a printed periodical edition, included in the list of scientific professional editions of Ukraine, the field of science – Pedagogy, approved by the Order of Ministry of Education of Ukraine dated by 09 March 2016, № 241 (annex 9, position 78).

Recommended to publication by the Scientific Council of Uzhhorod National University,
record № from May, 2017

ЗМІСТ

Афанасьєв Дмитро, Сойма Наталія, Сопко Руслана. ЗАЛУЧЕННЯ ДЕЗАДАПТОВАНОЇ МОЛОДІ ДО ВОЛОНТЕРСЬКОЇ РОБОТИ З ЛЮДЬМИ ПОХИЛОГО ВІКУ	11
Бартош Олена. БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ У ПІДГОТОВЦІ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО РОБОТИ З «ДІТЬМИ ГРУПИ РИЗИКУ» У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ	14
Басай Надія. ЗАСОБИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	19
Білик Олександр. ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ ПОБУДОВАНОГО НА ЗАСАДАХ ФОРМУВАННЯ САМООСВІТНЬОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДЛЯ МАЙБУТНІХ ТЕХНІКІВ-ЕЛЕКТРИКІВ	23
Бондар Тамара. ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА КАНАДИ: ПОНЯТІЙНО-КАТЕГОРІЙНИЙ АПАРАТ	27
Борщ Костянтин, Ляшко Мар'яна. ГЕНДЕРНІ СТЕРЕОТИПИ ЯК СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМА СУЧАСНИХ ЖІНОК	31
Брюханова Тетяна, Малахова Жанна. ВИКОРИСТАННЯ СПОРТИВНО-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ В ОРГАНІЗАЦІЇ УЧЕБОВИХ ЗАНЯТЬ В УМОВАХ ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ	35
Будяньський Дмитро. НАПРЯМКИ ВИКОРИСТАННЯ ЗДОБУТКІВ РИТОРИКИ В ПРОЦЕСІ РОЗВИТКУ РИТОРИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ВИКЛАДАЧА ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ	38
Булеза Богдана. ГОТОВНІСТЬ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО МЕДИКО–СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ – ЖЕРТВАМИ НАСИЛЬСТВА	42
Вархолік Галина. ПЕДАГОГІЧНИЙ ПОШУК В ПРОЦЕСІ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ В ЯПОНІЇ	45
Герлянд Тетяна. ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ У ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ АГРАРНИХ ПТНЗ	48
Гіттерс Зінаїда. ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ЕКОНОМІЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ УКРАЇНСЬКІЙ РОДИНІ: РЕТРОСПЕКТИВНИЙ ПОГЛЯД	51
Главацька Ольга. ВПЛИВ БАТЬКІВСЬКОЇ СІМ'Ї НА ГЕНДЕРНУ СОЦІАЛІЗАЦІЮ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ	55
Годованець Наталія, Леган Вікторія. КОРОТКИЙ ОГЛЯД ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	60
Голова Наталія. ПРИНЦИПИ ПІДГОТОВКИ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО МАЙБУТНЬОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ФРАНЦІЇ	63
Горленко Валентина. НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИХОВАТЕЛІВ ДОШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ	67
Горобець Ольга, Горобець Сергій. ВОСПИТАНИЕ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ НАСЕЛЕНИЯ КАК ВАЖНЫЙ ФАКТОР РЕШЕНИЯ ЭКОЛОГИЧЕСКИХ ПРОБЛЕМ	74
Гусак Людмила, Гулівата Інна. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ	78
Діло Наталія. ДО ПИТАННЯ РОЗВИТКУ У СТУДЕНТІВ НАВИЧОК ВЕДЕННЯ ДІЛОВОГО ЛИСТУВАННЯ	81
Добровольська Катерина. МЕДИЧНІ СИМУЛЯТОРИ ЯК СКЛАДОВА ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ	84
Добровольська Наталія. ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ МАТЕМАТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН МАЙБУТНІМ МЕНЕДЖЕРАМ	88
Довмантович Наталія. ПРОЕКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ САМООСВІТНЬОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ	92
Єпіхіна Марина, Курило Наталія. ФОРМУВАННЯ ОСНОВ ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ У ДОШКІЛЬНИКІВ ЗАСОБАМИ НАРОДОЗНАВСТВА	96
Желанова Вікторія. ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ІЗ ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ	101
Івашук Олена, Юрій Раїса. МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ З БІОФІЗИКИ ПРИ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ	104
Іконнікова Марина. КАР'ЄРООРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ФІЛОЛОГІВ	107
Ісасва Ілона. ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ПЕРСОНАЛУ ФЕДЕРАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ НІМЕЧЧИНИ ВИЩОЇ ЛАНКИ	111
Канюк Олександра. ПРО РОЛЬ МОВЛЕННСВОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У ФОРМУВАННІ КУЛЬТУРИ ІНШОМОВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ	115
Карасьова Лариса. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ У ПРОЦЕСІ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ	118

Кацьора Олександр, Кацьора Андріана. ОКРЕМІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ДІТЕЙ-СИРИТ ТА ДІТЕЙ, ПОЗБАВЛЕНИХ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	121
Кисленко Дмитро. ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ОХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ)	125
Кіш Надія. МІЖКУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНЦІЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	129
Козубовська Ірина, Байбакова Ольга. ІДЕЇ УТИЛІТАРИЗМУ В РОЗВИТКУ ОСВІТИ США.....	133
Козубовська Ірина, Данко Дана. ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ ДО МІЖКУЛЬТУРНОГО СПІЛКУВАННЯ	136
Корчинська Наталія. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОГО НАВЧАННЯ МОЛОДІ В ТУРЕЧЧИНІ	139
Левицька Наталія. НЕГАТИВНІ ТА ПОЗИТИВНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПІВ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПЕРЕКЛАДАЧІВ У НІМЕЧЧИНІ	143
Лешук Галина. РЕАЛІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНИХ ІНІЦІАТИВ ЗАСОБАМИ ІННОВАЦІЙНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	146
Логвиненко Тетяна. ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ В ДІЯЛЬНОСТІ МІЖНАРОДНИХ УНІВЕРСИТЕТСЬКИХ КОНСОРЦІУМІВ	149
Маляр Любов. ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ ГІМНАЗІЙНОЇ МОЛОДІ ЗАКАРПАТТЯ В 20-30-х рр. ХХ ст. ЗАСОБАМИ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ	153
Мешко Галина. ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЯК АСПЕКТ ДІЯЛЬНОСТІ КЕРІВНИКА ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ.....	157
Молчанова-Долінко Валерія. СТРУКТУРА ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНЬОГО УЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ДО ПОЛІХУДОЖНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	162
Мосейчук Юрій. СИСТЕМНИЙ ТА ПРАКСЕОЛОГІЧНИЙ ПІДХОДИ У ФОРМУВАННІ КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'Я МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ: ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНІ РОЗВІДКИ.....	164
Мосіюк Олександр, Мінгальова Юлія. LMS MOODLE ЯК ПРОГРАМНА СКЛАДОВА ОРГАНІЗАЦІЇ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ІНФОРМАЦІЙНИМ ТЕХНОЛОГІЯМ.....	168
Москалюк Оксана. ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА В КОНТЕКСТІ ПРОБЛЕМ, СУПЕРЕЧНОСТЕЙ ТА ПЕРСПЕКТИВ	172
Нишчак Іван. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РЕАЛІЗАЦІЇ МЕТОДИЧНОЇ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ ІНЖЕНЕРНО-ГРАФІЧНИХ ДИСЦИПЛІН МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ.....	175
Новицька Людмила, Левчук Олена. СТАН МАТЕМАТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-ЕКОЛОГІВ АГРАРНИХ ВНЗ	179
Новіцька Інеса. ПОЕТАПНА МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ УМІНЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПРИРОДНИЧО-МАТЕМАТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ПРОЦЕСІ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ЗАДАЧ.....	183
Новосад Крістіна. СОЦІАЛЬНІ РИЗИКИ МІЖНАРОДНОЇ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ.....	186
Овод Юлія. ДО ПРОБЛЕМИ ДИТЯЧОЇ БЕЗДОГЛЯДНОСТІ В УКРАЇНІ.....	189
Онищук Анжела. ІНТЕРАКТИВНЕ НАВЧАННЯ ЯК ЗАПОРУКА ЯКІСНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПЕРЕКЛАДАЧІВ	192
Опачко Магдаліна. КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД У ФОРМУВАННІ УПРАВЛІНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА.....	196
Палецька-Юкало Антоніна. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА ЕФЕКТИВНОСТІ МЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ НІМЕЦЬКОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ НА ОСНОВІ АВТЕНТИЧНИХ ХУДОЖНІХ ТВОРІВ	201
Палінчак Вероніка. АМЕРИКАНСЬКИЙ СТИЛЬ МЕНЕДЖМЕНТУ	206
Пилипишин Олег, Бондаренко Сергій. «ЄВРОПЕЙСЬКА КУЛЬТУРА»: ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ КУРСУ ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ-МЕДИКАМ.....	209
Пинзенік Олена. ОПТИМІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ У СФЕРІ «ПРИРОДА» МАЙБУТНЬОГО ВИХОВАТЕЛЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	212
Повідайчик Оксана, Повідайчик Михайло. ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	215
Поліщук Віра, Богущька Анастасія, Пришляк Оксана. МЕТА І ПРИНЦИПИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТІВ ТРЕТЬОГО ВІКУ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ.....	218
Попадич Олена. ДОСЛІДНИЦЬКЕ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ВИРОБНИЧИХ ФУНКЦІЙ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА ВИЩОЇ ШКОЛИ.....	222
Попович Анна. СОЦІАЛЬНІ БАР'ЄРИ ТА СОЦІАЛЬНА РЕАБІЛІТАЦІЯ.....	226
Почтовюк Світлана. ДЕЯКІ ДИДАКТИЧНІ ПІДХОДИ ЩОДО ІНФОРМАЦІЙНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЕКТУВАННЯ	229
Рабійчук Сергій. ПОКАЗНИКИ ЦІННОСТІ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ.....	232
Райковська Галина. ІНЖЕНЕРНО-ГРАФІЧНА ОСВІТА ДЛЯ ЖИТТЄДІЯЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА.....	234

Рашевська Наталя. МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ.....	237
Рідкодубська Анна. ПРАКТИЧНА СПРЯМОВАНІСТЬ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПРАЦІВНИКІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ.....	241
Розлуцька Галина. ПІДГОТОВКА ДУХОВЕНСТВА В УМОВАХ МУКАЧІВСЬКОЇ БОГОСЛОВСЬКОЇ ШКОЛИ.....	244
Савка Ірина. ВПРОВАДЖЕННЯ ВИБІРКОВИХ ІНТЕГРОВАНИХ КУРСІВ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ГУМАНІТАРНОГО ПРОФІЛЮ.....	248
Сваричевська Анжела. ІСТОРИКО-РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ ВИНИКНЕННЯ І РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЇ ЯК САМОСТІЙНОЇ ГАЛУЗІ НАУКОВИХ І ОСВІТНІХ ЗНАТЬ.....	251
Серета Ірина. ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ОЗДОРОВЧА АЕРОБІКА» ДЛЯ СТУДЕНТІВ ТНПУ ІМ. В. ГНАТЮКА В УМОВАХ КРЕДИТНО-ТРАНСФЕРНОЇ СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ.....	255
Сідун Мар'яна. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ СПІЛКУВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ШКІЛЬНОМУ КОЛЕКТИВІ.....	258
Сікалок Анжела. ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНИХ ЦІНОСТЕЙ У СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	261
Слозанська Ганна. РОЛІ ФАХІВЦЯ ІЗ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ.....	264
Сніцар Інна. ДО ПИТАННЯ ПРО ВИБІР ФОРМ І МЕТОДІВ РОБОТИ З РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	268
Степчук Надія. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФІЗИЧНОГО САМОВДОСКОНАЛЕННЯ УЧНІВСЬКОЇ ТА СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ.....	271
Стефанишин Катерина. РОБОТА НАД ПРИЙМЕННИКОМ У 5 КЛАСІ ЯК ПІДГОТОВЧИЙ ЕТАП ДО УСВІДОМЛЕННЯ ЙОГО КОМУНІКАТИВНОЇ РОЛІ У СТРУКТУРІ МОВЛЕННЯ.....	275
Стойка Олеся. ВИЩА ОСВІТА США ТА УКРАЇНИ: ВІДМІННІ ТА СПІЛЬНІ РИСИ.....	279
Тимошенко Володимир. ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ ВЧИТЕЛЯ В УМОВАХ ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ.....	283
Ткачов Артем. СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНА МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНО ЗДІБНИХ І ОБДАРОВАНИХ УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ.....	286
Товканець Ганна. ЗАКОНОМІРНОСТІ І ПРИНЦИПИ СТРАТЕГІЇ ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ.....	290
Трубачева Світлана, Чорноус Оксана. ДИДАКТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МЕТАПРЕДМЕТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ.....	294
Фельцан Інна. ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ТЕОРІЇ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ У ЄВРОПІ.....	298
Ференчук Ірина. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА МЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ НІМЕЦЬКОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ЧИТАННІ ПУБЛІЦИСТИЧНИХ ТЕКСТІВ У МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ.....	301
Фізені Октавія. ПОЧАТКОВА ОСВІТА ЗАКАРПАТТЯ У 50-80-ИХ РОКАХ ХХ СТОЛІТТЯ.....	305
Шеремета Людмила, Мельник Тетяна. ФОРМУВАННЯ ОРФОЕПІЧНОЇ ГРАМОТНОСТІ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО ПРОФІЛЮ.....	309
Шостачук Андрій, Шостачук Дмитро, Шмельова Тетяна. КОМПЕТЕНТНІСТЬ ІНЖЕНЕРА-МЕХАНІКА: СИСТЕМНИЙ ПІХІД ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ.....	312

CONTENTS

Afanasiev Dmytro, Soyma Nataliya, Sopko Ruslana. INVOLVING MALADJUSTED YOUTH TO THE VOLUNTEER WORK WITH THE ELDERLY.....	11
Bartosh Olena. BASIC DISCIPLINES IN THE TRAINING OF SOCIAL WORKERS FOR THE WORK WITH «AT RISK CHILDREN» IN GREAT BRITAIN.....	14
Basai Nadiia. MEANS OF COMPETENCE-BASED TEACHING FOREIGN LANGUAGES OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS	19
Bilyk Oleksandr. PECULARITIES OF THE EDUCATIONAL PROCESS BUILT ON THE PRINCIPLES OF SELF-EDUCATIONAL COMPETENCE FORMATION FOR FUTURE TECHNICIANS-ELECTRICIANS.....	23
Bondar Tamara. INCLUSIVE EDUCATION IN CANADA: TERMS AND CONCEPTS.....	27
Borshch Kostyantyn, Lyashko Maryana. GENDER STEREOTYPES AS A SOCIAL PROBLEM OF MODERN WOMEN.....	31
Bryukhanova Tetyana, Malakhova Zhanna. USING A SPORTS-ORIENTED APPROACH IN THE ORGANIZATION OF SCHOOL LESSONS IN CONDITIONS OF PERSONALLY-ORIENTED PHYSICAL EDUCATION	35
Budyanskiy Dmitro. DIRECTIONS FOR USE OF THE RHETORIC ACHIEVEMENTS IN THE DÉVELOPMENT PROCESS OF THE HIGHER EDUCATIONAL ESTABLISHMENT TEACHER'S RHETORICAL CULTURE	38
Buleza Bohdana. READINESS OF SOCIAL WORKERS FOR MEDICAL-SOCIAL WORK WITH CHILDREN – VICTIMS OF VIOLENCE	42
Varkholyk Halyna. PEDAGOGICAL SEARCH IN THE ECOLOGICAL EDUCATION IN JAPAN	45
Gerliand Tetyana. USE OF INNOVATIVE TEACHING TECHNOLOGIES IN THE GENERAL EDUCATION PREPARATION THE FUTURE SKILLED WORKERS OF AGRICULTURAL VOCATIONAL TECHNICAL SCHOOLS	48
Hipters Zinaida. THEORY AND PRACTICE OF ECONOMIC EDUCATION OF CHILDREN IN THE UKRAINIAN FAMILY: RETROSPECTIVE VIEW	51
Hlavatska Olga. THE FAMILY INFLUENCE ON THE GENDER SOCIALIZATION OF THE MODERN YOUTH.....	55
Hodovanets Nataliia, Lehan Victoriia. BRIEF OVERVIEW OF INTERACTIVE METHODS OF FOREIGN LANGUAGE TEACHING.....	60
Golova Nataliya. PRICIPLES OF SOCIAL WORKERS TRAINING WHILE PREPARING FOR THE FUTURE PROFESSIONAL ACTIVITY IN FRANCE.....	63
Horlenko Valentyna. NON-FORMAL EDUCATION AS A FACTOR FOR DEVELOPMENT OF INFORMATION AND COMMUNICATION COMPETENCE OF TEACHERS IN PRESCHOOL EDUCATIONAL FACILITIES	67
Gorobets Olga, Gorobets Sergiy. UPBRINGING THE POPULATION ECOLOGICAL CULTURE AS AN IMPORTANT FACTOR IN SOLVING ENVIRONMENTAL PROBLEMS.....	74
Husak Ludmyla, Huliyata Inna. THEORETICAL ASPECTS OF FORMATION OF MATHEMATICAL COMPETENCE OF FUTURE ECONOMISTS.....	78
Dido Nataliya. TO THE ISSUE OF DEVELOPMENT OF STUDENTS' BUSINESS LETTER WRITING SKILLS.....	81
Dobrovolska Kateryna. MEDICAL SIMULATORS AS A COMPONENT OF INNOVATIVE ÉDUCATION.....	84
Dobrovolska Natalya. THE USE OF GAME METHODS OF TRAINING IN TEACHING MATHEMATICAL DISCIPLINES TO FUTURE MANAGERS.....	88
Dovmantovych Nataliya. PROJECT ACTIVITIES AS A MEAN OF SELF-EDUCATIONAL COMPETENCE DÉVELOPING.....	92
Epikhina Maryna, Kurylo Natalia. THE FORMATION OF BASIS OF PATRIOTIC EDUCATION OF PRESCHOOL CHILDREN BY MEANS OF ETHNOLOGY.....	96
Zhelanova Victoria. FORMATION OF COMUNICATIVE COMPETENCE OF FUTER SPECIALISTS IN DOCUMENTATION AND INFORMATION ACTIVITY: PEDAGOGICAL TOOL	101
Ivashchuk Olena, Yurii Rayisa. A METHODOLOGY FOR CONDUCTING A TEST CONTROL OF KNOWLEDGE OF BIOPHYSICS IN THE PREPARATION OF FUTURE DOCTORS.....	104
Ikonnikova Maryna. CAREER-ORIENTED APPROACH IN THE THE PROCESS OF PHILOLOGISTS' TRAINING.....	107
Isaieva Iлона. PROFESSIONAL TRAINING OF SENIOR EXECUTIVE PERSONNEL OF FEDERAL POLICE OF GERMANY	111
Kanyuk Oleksandra. TO THE ISSUE OF ROLE OF SPEECH COMPETENCE IN THE FORMATION OF CULTURE OF FOREIGN PROFESSIONAL COMMUNICATION OF FUTURE SOCIAL WORKERS.....	115

Karasyova Larysa. PEDAGOGICAL TERMS OF FORMATION OF INFORMATION AND ANALYTICAL COMPETENCE OF FUTURE NATIONAL SECURITY SPECIALISTS IN THE PROCESS OF FOREIGN LANGUAGE TRAINING	118
Katsora Oleksandr, Katsora Andriana. PARTICULAR ASPECTS OF SOCIAL-LEGAL PROTECTION OF ORPHANS AND CHILDREN DEPRIVED OF PARENTAL CARE IN UKRAINE	121
Kish Nadiia. INTERCULTURAL COMPETENCE OF FUTURE SPECIALISTS AS PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL PROBLEMS	125
Kozubovska Iryna, Baybakova Olga. IDEAS OF UTILITARIANISM IN THE DEVELOPMENT OF EDUCATION IN THE USA.....	129
Kozubovska Iryna, Danko Dana. FORMATION OF READINESS OF FOREIGN STUDENTS-PHYSICIANS FOR THE INTERCULTURAL COMMUNICATION	133
Korchynska Natalia. GENERAL CHARACTERISTICS OF VOCATIONAL AND TECHNICAL TRAINING OF THE YOUTH IN TURKEY	136
Kyslenko Dmytro. THE USE OF MULTIMEDIA TECHNOLOGY IN EDUCATION OF FUTURE PROFESSIONALS SECURITY ACTIVITIES (THEORETICAL ASPECTS).....	139
Levytska Nataliia. NEGATIVE AND POSITIVE ASPECTS OF THE BOLOGNA PROCESS PRINCIPLES REALIZATION IN THE SYSTEM OF PROFESSIONAL TRAINING OF TRANSLATORS IN GERMANY.....	143
Leshchuk Halyna. REALIZATION OF SOCIAL INCENTIVES BY IMPLEMENTING INNOVATIVE INSTITUTIONAL TECHNOLOGIES.....	146
Lohvynenko Tetyana. TRAINING OF SOCIAL SPHERE SPECIALISTS IN THE ACTIVITY OF INTERNATIONAL UNIVERSITY CONSORTIUMS	149
Malyar Lyubov. FORMATION OF NATIONAL CONSCIOUSNESS OF THE GYMNASIUM YOUTH IN TRANS-CARPATHIA IN 20-30 XX BY MEANS OF LITERATURE	153
Meshko Galyna. FORMATION OF HEALTH SAVING LEARNING ENVIRONMENT AS THE ASPECT OF HEAD OF GENERAL EDUCATION INSTITUTION ACTIVITY	157
Molchanova-Dolinko Valeria. THE STRUCTURE OF READINESS OF FUTURE TEACHER ON MUSICAL ART TO POLY-ARTISTIC ACTIVITY	162
Moseychuk Yuriy. SYSTEMIC AND PRAXEOLOGICAL APPROACHES TO THE FORMATION OF HEALTH CULTURE OF FUTURE TEACHERS OF PHYSICAL EDUCATION: GENERAL EXPLORATION	164
Mosiyuk Oleksandr, Minhalova Yuliia. LMS MOODLE AS A SOFTWARE COMPONENT OF THE BLENDED LEARNING STUDENTS OF INFORMATION TECHNOLOGY	168
Moskaliuk Oksana. INCLUSIVE EDUCATION IN THE CONTEXT OF PROBLEM, CONTROVERSIES AND PERSPECTIVES	172
Nyshchak Ivan. PEDAGOGICAL CONDITIONS OF IMPLEMENTATION OF THE METHODOLOGICAL SYSTEM OF TRAINING TO ENGINEERING-GRAPHIC DISCIPLINES OF FUTURE TEACHERS OF TECHNOLOGIES	175
Novytska Lyudmila, Levchuk Olena. THE STATE OF MATHEMATICAL TRAINING OF STUDENTS-ECOLOGISTS OF AGRICULTURAL UNIVERSITIES.....	179
Novitska Inesa. STEP-BY-STEP METHODS OF FORMATION OF PROFESSIONAL SKILLS OF FUTURE TEACHERS OF NATURAL AND MATHEMATICAL SCIENCES IN THE PROCESS OF SOLVING OF EDUCATIONAL PROBLEMS.....	183
Novosad Kristina. SOCIAL RISKS OF INTERNATIONAL LABOR MIGRATION	186
Onyshchuk Anzhela. INTERACTIVE EDUCATION AS A KEY ELEMENT OF QUALIFIED AND PROFESSIONAL TRAINING OF INTERPRETERS	189
Opachko Magdalyna. CULTURE BASED APPROACH IN THE FORMATION OF MANAGEMENT COMPETENCE OF TEACHERS	192
Ovod Yuliia. TO THE ISSUE OF CHILD NEGLECT IN UKRAINE	196
Paletska-Iukalo Antonina. EXPERIMENTAL VERIFICATION OF THE METHODOLOGY OF FORMATION OF GERMAN LEXICAL COMPETENCE OF FUTURE TEACHERS ON THE BASIS OF AUTHENTIC LITERARY WORKS.....	201
Palinchak Veronika. AMERICAN STYLE OF MANAGEMENT	206
Povidaychuk Oksana, Povidaychuk Mykhailo. MAIN APPROACHES TO STUDENTS' SCIENTIFIC AND RESEARCH WORK.....	209
Popadych Olena. RESEARCH-BASED LEARNING AS A MEANS OF FORMING PRODUCTION FUNCTIONS FOR FUTURE HIGHER EDUCATION TEACHERS.....	212
Popovych Anna. SOCIAL BARRIERS AND SOCIAL REHABILITATION	215
Pochtovyuk Svitlana. DIDACTIC PEDAGOGICAL APPROACHES TO THE INFORMATION OF PEDAGOGICAL PROJECTING	218
Polishchuk Vira, Bogutska Anastasiya, Pryshlyak Oksana. OBJECTS AND PRINCIPLES OF THE UNIVERSITY OF THE THIRD AGE IN THE UK	222

Pylypyshyn Oleh, Bondarenko Serhiy. «EUROPEAN CULTURE»: FEATURES OF TEACHING THE COURSE FOR FOREIGN MEDICAL STUDENTS	226
Pynzenyk Olena. OPTIMIZATION OF THE PROCESS OF FORMATION OF COMPETENCE IN THE FIELD «NATURE» OF FUTURE EDUCATORS OF PRESCHOOL CHILDREN.....	229
Rabiyshuk Serhii. INDICATORS OF VALUES OF HEALTHY LIFESTYLE	232
Raikovska Halyna. ENGINEERING GRAPHICS EDUCATION FOR VIABLE PRODUCTION	234
Rashevskaya Natalya. FORMATION OF RESEARCHING COMPETENCE MODEL OF STUDENTS IN MATHEMATICS	237
Ridkodubskaya Anna. PRACTICAL ORIENTATION OF PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE SOCIAL WORKERS.....	241
Rozlutska Galyna. PREPARING THE CLERGY IN CONDITIONS OF MUKACHEVO THEOLOGICAL SCHOOL (1744 – 1776).....	244
Savka Iryna. IMPLEMENTATION OF THE INTEGRATIVE OPTIONAL COURSES IN THE TRAINING OF FUTURE SPECIALISTS OF HUMANITIES	248
Svarychevska Anzhela. HISTORICAL AND RETROSPECTIVE ANALYSIS OF THE PROBLEM OF APPEARANCE AND DEVELOPMENT OF ECOLOGY AS AN INDEPENDENT BRANCH OF SCHOLARLY AND EDUCATIONAL KNOWLEDGE.....	251
Sereda Iryna. TEACHING OF «RECREATIONAL AEROBICS» DISCIPLINE FOR STUDENTS OF TERNOPIL NATIONAL PEDAGOGICAL UNIVERSITY NAMED AFTER V.H.NATUK I N CONDITIONS OF THE CREDIT-TRANSFER SYSTEM OF EDUCATIONAL PROCESS	255
Sidun Mariana. THE SPECIFICITY OF THE PROCESS OF COMMUNICATION OF JUNIOR PUPILS AT SCHOOL ENVIRONMENT	258
Sikaliuk Anzhela. INNOVATIVE EDUCATIONAL METHODS AS A WAY OF FORMATION OF STUDENTS' SOCIO-ETHICAL VALUES AT FOREIGN LANGUAGE LESSONS	261
Slozanska Anna. ROLE OF SOCIAL WORKER IN LOCAL COMMUNITIES.....	264
Snitsar Inna. TO THE ISSUE OF CHOICE OF FORMS AND METHODS OF WORK ON STUDENTS' COMMUNICATIVE SKILLS DEVELOPMENT AT ENGLISH LESSONS.....	268
Stefanyshyn Kateryna. WORK ON THE PREPOSITION IN THE 5TH GRADE AS A PREPARATORY STEP TO THE REALIZATION OF ITS COMMUNICATIVE ROLE IN THE STRUCTURE OF COMMUNICATION.....	271
Stepchuk Nadiia. WAYS OF INCREASING THE EFFICIENCY OF PHYSICAL SELF-IMPROVEMENT OF SCHOOL AND STUDENT YOUNG PEOPLE.....	275
Stoyka Olesya. HIGHER EDUCATION OF THE USA AND UKRAINE: DISTINCT AND COMMON FEATURES	279
Tymoshenko Volodymyr. WAYS OF OPTIMIZING THE PROCESS OF DEVELOPMENT OF TEACHER'S PROFESSIONALISM UNDER CONDITIONS OF PERSONALLY-ORIENTED EDUCATIONAL SYSTEM.....	283
Tkachov Artem. STRUCTURAL AND FUNCTIONAL MODEL OF CORE COMPETENCE FORMATION OF INTELLECTUALLY GIFTED AND TALENTED SECONDARY SCHOOL STUDENTS IN THE PROCESS OF STUDYING	286
Tovkanets Ganna. LAWS AND PRINCIPLES OF THE DEVELOPMENT STRATEGY DURING THE FUTURE TEACHER PEDAGOGICAL CULTURE FORMATION.....	290
Trubacheva Svitlana, Chornous Oksana. DIDACTIC FEATURES OF META-SUBJECT TECHNOLOGIES IN CONDITIONS OF PROFILE TRAINING.....	294
Feltsan Inna. HISTORY OF ADULT EDUCATION THEORY FORMATION IN EUROPE	298
Ferenchuk Iryna. EXPERIMENTAL VERIFICATION OF METHODOLOGY OF THE FORMATION OF GERMAN LANGUAGE COMPETENCE IN READING MASS MEDIA TEXTS OF FUTURE PHILOLOGISTS	301
Fizeshi Oktaviia. PRIMARY EDUCATION IN TRANSCARPATHIA IN THE 50-80-IES OF THE XX CENTURY.....	305
Sheremeta Liudmyla, Tetiana Melnyk. FORMATION OF FOREIGN MEDICAL STUDENTS' ORTHOEPICAL LITERACY.....	309
Shostachuk Andrii, Shostachuk Dmytro, Shmeliova Tetiana. THE COMPETENCE OF MECHANICAL ENGINEER: THE SYSTEM APPROACH TO THE ORGANIZATION OF THE PROFESSIONAL SELF-DETERMINATION.....	312

УДК 378:51

Новицька Людмила Іванівна

кандидат педагогічних наук, доцент
доцент кафедри математики, фізики та комп'ютерних технологій
Вінницький національний аграрний університет, м.Вінниця, Україна

Левчук Олена Володимирівна

кандидат педагогічних наук, доцент
доцент кафедри математики, фізики та комп'ютерних технологій
Вінницький національний аграрний університет, м.Вінниця, Україна

СТАН МАТЕМАТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-ЕКОЛОГІВ АГРАРНИХ ВНЗ

У статті представлено аналіз сучасного стану математичної підготовки студентів-екологів в системі вищої аграрної освіти, з'ясовано роль математичної науки та навчальної дисципліни «Вища математика», специфіку викладання дисципліни в аграрних вищих навчальних закладах. Визначено мету математичної освіти та основні проблеми, з якими стикаються студенти в процесі навчання, з'ясовано причини незадовільного рівня математичної підготовки у школах та вузах, висвітлено погляди щодо шляхів покращення вивчення вищої математики майбутніми фахівцями.

Ключові слова: аграрна освіта, вища математика, математична підготовка студентів-екологів

Вступ. Основною метою вищої освіти сьогодні є підготовка не просто кваліфікованого випускника ВНЗ, а компетентного фахівця, конкурентно-спроможного на ринку праці, готового до неперервної самоосвіти та професійного зростання. Роль математики в сучасній науці і техніці вимагає від фахівців аграрної галузі серйозної математичної підготовки. Математична освіта в аграрному університеті є фундаментом вищої освіти майбутнього фахівця. Майбутніх екологів необхідно забезпечити математичними знаннями, вміннями та навичками на рівні, достатньому для аналізу та виконання професійних завдань. Одночасно з цим необхідно розвинути їх професійно-прикладне математичне мислення, тобто розвинути ті здібності, які забезпечують застосування знань на потрібному рівні.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Проведений аналіз літературних джерел дозволив виявити широкий спектр виконаних робіт, спрямованих на дослідження стану математичної освіти студентів вищих технічних (В.І.Клочко, Т.В.Крилова, В.А.Петрук, І.В.Хом'юк), економічних (Г.Я.Дутка, Л.І.Нічуговська, О.Г.Фомкіна), аграрних (І.М.Горда, Ю.І.Овсієнко) навчальних закладів. При цьому стан математичної підготовки студентів екологічних спеціальностей аграрних вищих навчальних закладів (ВНЗ) практично не розглядався.

Мета статті полягає у викладенні результатів дослідження сучасного стану математичної підготовки студентів-екологів аграрних ВНЗ.

Виклад основного матеріалу. Відзначаючи високу теоретичну і практичну значущість робіт з даної проблеми, слід відмітити, що рівень математичної підготовки студентів-екологів залишається низьким. Такий висновок не випадковий і знаходить своє підтвердження за результатами бесід, анкетування та написання "нульової" контрольної роботи, які проводились нами в ході констатуючого експерименту.

Кількість студентів, що брали участь у експерименті дорівнювала 310 осіб. З метою виявлення зацікавленості, ставлення до вивчення математики, причин неуспішності серед студентів аграрних спеціальностей нами проведено анкетування. Анкета містила такі запитання:

- 1) Які предмети подобались Вам вивчати у школі:
 - а) алгебра та геометрія; б) хімія; в) фізика; г) інші предмети; д) ніякі?
- 2) Які завдання з математики викликають захоплення та інтерес:
 - а) розв'язування прикладів; б) розв'язування мате-

матичних задач; в) ніякі?

3) Розв'язіть задачі:

а. Орендатор планував закінчити збір урожаю на певній ділянці за 15 днів. Перевиконуючи щоденну норму на 1,5 га, він закінчив збір на цій ділянці за 12 днів. Скільки гектарів землі має ця ділянка?

б. ТОВ «Зоря» взяло у банку кредит – 390000 грн. терміном на 10 років під 22 %. Скільки гривень ТОВ «Зоря» поверне банку через 10 років і який прибуток отримав банк?

в. Сума трьох чисел, що становлять арифметичну прогресію дорівнює 12. Якщо до них відповідно додати 1, 2, 11, то одержані числа утворюють геометричну прогресію. Знайдіть ці числа.

г. Група студентів вирішила перерахувати у Будинок малютки 3000 грн., які вони заробляють на польових роботах. У перший день група заробила 500 грн., а кожного наступного дня заробляла на 100 грн. більше, ніж попереднього. За скільки днів група заробила цю суму коштів?

4) Які етапи розв'язання текстових математичних задач?

5) Чи можна процес розв'язування запропонованих задач назвати математичним моделюванням? Якщо так, то яких саме задач?

6) Що заважає успішному оволодінню математики:

а) прогалини в знаннях; б) складність, недоступність матеріалу;

в) відсутність бажання та інтересу; г) інші причини?

7) Чи потрібні знання з математики для оволодіння вашою майбутньою професією:

а) так; б) ні; в) частково?

Результати анкет свідчать, що 78 % опитаних надає перевагу вивченню гуманітарних дисциплін. Серед прихильників математики 92 % впевнено відповіли, що більше подобаються розв'язувати вирази та приклади, пов'язані зі спрощенням виразів, розв'язуванням рівнянь. Із розв'язанням математичних задач впоралися лише 12 %, більше половини допустили помилки, 19 % взагалі не приступили до розв'язання.

69 % студентів вважає, що причинами незадовільної успішності оволодіння математикою у вузі є прогалини у знаннях за шкільний курс математики, великий обсяг навчального матеріалу і недостатня кількість аудиторних годин для його викладу. Більшість таких відповідей зустрічається серед байдужих до вивчення математики

студентів. Лише 31 % опитаних переконані у необхідності математичних знань для оволодіння майбутньої спеціальністю.

У процесі дослідження встановлено, що курс “Вища математика” – одна зі складових комплексу дисциплін підготовки сучасного фахівця-еколога і є запорукою ефективного засвоєння інших фундаментальних курсів: інформаційних технологій, фізики, біології, хімії, а також забезпечує потреби інших кафедр стосовно процесу викладання ними спеціальних дисциплін: агрометеорології, екології, моделювання технологічних процесів і систем, економічної теорії та ін.

Мета математичної освіти студентів-екологів аграрних ВНЗ на сучасному етапі:

– навчити майбутніх фахівців володіти основами математичного апарату, необхідного для аналізу та розв’язування виробничих задач, пов’язаних із майбутньою професійною діяльністю;

– формувати вміння складати математичні моделі тих чи інших явищ, процесів та виробити навички їх математичного дослідження;

– сформувати навички аналітичного, логічного, алгоритмічного мислення, розвинути інтелект.

Специфіка курсу «Вищої математики» для студентів-екологів в аграрному ВНЗ визначається передусім коротким терміном її вивчення. При цьому спостерігається тенденція до “вимивання” курсу з системи аграрної освіти.

Скорочення навчальних годин відбувається в умовах масштабного застосування інформаційно-комунікаційних технологій, що, в свою чергу, передбачає вміння користуватися сучасними засобами отримання, опрацювання і систематизації інформації, яке формується на основі математичних знань. А це означає безсистемність, обмеженість точних знань, що неминуче приведе до зниження освіченості, інтелекту та загальної культури. Вже масовою стала професійна некомпетентність фахівців і, особливо тих, хто приймає відповідальні рішення.

Крім того, спеціальності аграрного спрямування з певних економічних та політичних причин (незадовільний соціальний стан розвитку села, несприятливі умови праці в сільському господарстві, низький рівень матеріальної бази господарств, невисока заробітна плата) не є престижними, а тому переважна більшість абітурієнтів – це випускники шкіл сільської місцевості зі слабкою математичною підготовкою 5-6-7 балів за шкільний курс.

Однією з проблем викладання математики у вузі є небажання та неготовність студентів вивчати її, досить важко переконати їх у необхідності застосування математичних методів у фахових дисциплінах, майбутній професійній діяльності. Існуючі методичні системи навчання математики привчають більшість студентів формально ставитися до вивчення дисципліни. Математика викладається за чітко розробленою програмою, де основні математичні теорії, поняття представлені абстрактно і досить мало приділяється уваги їх застосуванню на практиці, у виробничих ситуаціях. При цьому у студентів складається враження, що використання математичних знань, зводиться в основному до нескладних розрахунків з допомогою калькулятора, а також підбору простих формул та підстановки конкретних числових значень.

Ми поділяємо думку Л.І. Нічуговської [1], яка підкреслює, що серйозною проблемою математичної освіти була і є орієнтація на узагальнену освіту та навчання абстрактними поняттями, які хоча періодично і модернізуються за рахунок нових ідей, теорій, методів, але все ж таки не спрямовані на формування вмінь, навичок застосовувати математичні знання до конкретних

виробничих ситуацій. Тому математичні знання мають носити більш прикладний характер, що сприятиме формуванню теоретичного, критичного, раціонального мислення майбутніх фахівців, і відповідно відображатися цілями навчання математики.

Уміння розв’язувати задачі є одним з основних показників рівня математичного розвитку особистості, глибини засвоєння ними навчального матеріалу. Проте сьогодні рівень математичного розвитку студентів аграрних ВНЗ залишає бажати кращого. Про це свідчать результати перевірки “нульових” контрольних робіт, які проводить кафедра математики, фізики та комп’ютерних технологій ВНАУ для студентів 1-го курсу всіх спеціальностей.

Наведемо приклад одного з варіантів контрольних завдань:

Варіант 6

1. Розв’язати рівняння: $\sqrt{3x+1} = x-1$.
2. Розв’язати систему рівнянь:
$$\begin{cases} 15x - 16y = 24, \\ 6x - 8y = 8. \end{cases}$$
3. Розв’язати рівняння: $\sqrt{3x+1} = x-1$.
4. Розв’язати рівняння: $\log_{0.2}(3x-1) = -1$.
5. Розв’язати нерівність: $x - \frac{2x+3}{2} \leq \frac{x-1}{4}$.
6. Знайти площу прямокутника зі стороною 18 см, яка утворює з діагоналлю кут 60° .
7. У скільки приблизно разів об’єм м’ясистої частини черешні більший об’єму кісточки?
8. Для того, щоб закінчити оранку певної ділянки за планом, трактористи повинні були щодня виорювати 25 га землі. Перевиконуючи щоденну норму на 4 га, вони закінчили оранку на 1 день швидше. Скільки гектарів землі виорали трактористи?

Незважаючи на простоту математичних завдань, повністю справилася незначна частина студентів – 18 %, тобто та, яка володіє матеріалом та має практичні навички та вміння у розв’язуванні задач.

Найбільш важкими виявились текстові задачі. Розв’язування 6-ої задачі вимагає просторових уявлень, реалізації пошукових стратегій. Варто зазначити, що студенти, знаючи певні математичні формули та теореми, не впізнають умови їх застосування на практиці.

Результати виконання 7-ї задачі наведено в табл. 1.

Як показали результати перевірки контрольної роботи, переважна більшість студентів не знайома зі структурою текстових задач, етапами їх розв’язання, погано орієнтується у встановленні зв’язків між величинами, помиляється у виборі способу розв’язання, неточно або неправильно інтерпретує розв’язок задачі.

Останнім часом серед студентів спостерігається загальна тенденція, яку можна охарактеризувати як деградація математичних знань та вмінь [3]. Це пояснюється кількома причинами.

Зниження уваги суспільства до змісту шкільного та вузівського курсів математики, відповідно, зменшення часу, що відводиться на вивчення дисципліни у школі і вузі. У зв’язку з цим немає можливості міцно закріпити математичні знання й уміння.

Зниження вимогливості до математичної підготовки учнів та студентів. Екзамени замінили тестуванням, де не потрібно ґрунтовної математичної підготовки, правильну відповідь можна і вгадати.

Таблиця 1

Результати контрольної роботи

Показник	Якісна оцінка	Кількість студентів 96
1. Проаналізували умову задачі – зробили короткий запис	а) неспроможні записати схематично або коротко умову задачі;	35
	б) зробили спробу;	50
	в) записали неправильно	11
2. Склали математичну модель задачі	а) неспроможні записати задачу на математичній мові;	63
	б) записали з помилками;	24
	в) записали правильно;	10
3. Розв'язали математичну задачу	а) розв'язали неправильно або не розв'язали;	21
	б) розв'язали правильно;	9
4. Інтерпретували результати розв'язання	а) інтерпретували розв'язок неправильно або неточно;	19
	б) правильно зробили висновок	14

Математика перестала бути необхідною й престижною. Обчислювати можна і за допомогою мобільного телефону чи калькулятора. Стало очевидним, що можна вибрати майбутню професію, для якої необхідний мінімум знань, навичок, умінь.

Поява комерційних вузів збільшила кількість студентів, що практично не вчать, а оплачують зусилля викладачів. Це дало змогу вступати у навчальні заклади й утримувати в них слабо підготовлених абітурієнтів.

Висновок. Враховуючи вищесказане, можливо виділити основні причини такого стану в практиці навчання математики студентів-екологів аграрних спеціальностей, серед яких найвагоміші: 1) традиційна методика навчання математики не забезпечує достатній рівень мотивації, інтересу вивчення математики, активності навчально-пізнавальної діяльності студентів; 2) відсутність відповідних дидактичних засобів; 3) на вивчення матеріалу відведено недостатню кількість навчальних годин; 4) низький рівень базової математичної підготовки, особливо студентів сільської місцевості, що надзвичайно утруднює засвоєння математичних знань.

Отже, аналізуючи рівень математичної підготовки у студентів-екологів аграрних ВЗН можна зробити висновок про те, що усталеною методикою викладання цей рівень не може в наш час задовольнити потреби аграрного виробництва у фахівців високої кваліфікації.

Результати нашого дослідження показали, що математика може зайняти належне місце в системі підготовки фахівця-еколога лише в тому випадку, коли студенти по-справжньому зацікавляться цією наукою, зрозуміють її роль та визначать місце у вирішенні проблем, що виникають на практиці.

Актуальними, на нашу думку, особливостями процесу навчання математики на сучасному етапі розвитку професійної освіти є: реалізація принципу прикладної та професійної спрямованості навчання математики; розвиток мотиваційної схеми діяльності студентів; організація ефективної самостійної роботи студентів; застосування якісного навчально-методичного забезпечення; застосування інформаційних та особистісно-орієнтованих технологій навчання [2, с.157].

Список використаної літератури

1. Нічуговська Л.І. Адаптивна концепція математичної освіти студентів ВНЗ і конкурентоспроможність випускників: методологія, теорія, практика: монографія / Л.І.Нічуговська; Укоопспілка; Полтав. ун-т спожив. кооперації України. – Полтава: РВВ ПУСКУ, 2008. – 153 с.
2. Новицька Л.І. Особливості математичної підготовки студентів аграрних ВНЗ / В.М.Дубчак, Л.І.Новицька // Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція, 17 лютого 2016 р. [Електронний ресурс]. – Вінниця, ВНАУ, 2016. – 699 с.
3. Режим доступу: <http://socrates.vsau.org/repository/getfile/10319.pdf> – С.149-157
4. Швец В.О. Про вступні іспити і якість шкільної математичної освіти // Математика. – 2006. – №10. – С.8-12

Стаття надійшла до редакції 10.04.2017 р.

Новицкая Людмила Ивановна

кандидат педагогических наук, доцент
доцент кафедры математики, физики и компьютерных технологий
Винницкий национальный аграрный университет, г.Винница, Украина

Левчук Елена Владимировна

кандидат педагогических наук, доцент
доцент кафедры математики, физики и компьютерных технологий
Винницкий национальный аграрный университет, г.Винница, Украина

**СОСТОЯНИЕ МАТЕМАТИЧЕСКОЙ ПОДГОТОВКИ
СТУДЕНТОВ-ЭКОЛОГОВ АГРАРНЫХ ВУЗОВ**

В статті представлено аналіз сучасного стану математичної підготовки студентів-екологів у системі вищого аграрного освіти, висвітлено роль математичної науки та навчальної дисципліни «Вища математика», специфіка викладання дисципліни в аграрних вищих навчальних закладах.

**НАУКОВИЙ ВІСНИК
УЖГОРОДСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

Серія

**ПЕДАГОГІКА
СОЦІАЛЬНА РОБОТА**

Збірник наукових праць

Випуск 1 (40)

Комп'ютерна верстка

Тополянський С.І.

Статті подані в авторській редакції

Здано до набору 03.05.2017. Підписано до друку 23.05.2017.

Формат 60x84. Папір офс. Гарнітура Times New Roman.

Друк різogr. Ум. друк. арк.

Наклад 300 прим. Замовлення №

Віддруковано з готового оригінал-макета

Видавництво УжНУ «Говерла»

88000, м. Ужгород, вул. Капітульна, 18.

Свідоцтво про внесення до державного реєстру видавців, виготівників,

і розповсюджувачів видавничої продукції

Серія 3т №32 від 31 травня 2006 року